

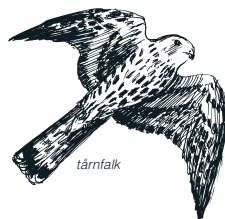
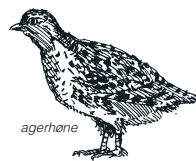
VELKOMMEN TIL SPORET I HOVVEJEN

Den afmærkede rute, Østrup-Svanninge Bakker, er ca. 5 km lang. Ruten kan benyttes fra begge retninger. Fra Nørremarken (cirkel på kort) og skovvejen i Svanninge Bakker benyttes Øhavsstie-afmærkningen.

Sporet i Hovvejen er forbundet med stisystemet i Svanninge Bakker, se Skov- og Naturstyrelsens folder nr. 68 »Svanningebakker« eller www.naturnet.dk.

1 SVANNINGE NØRREMARK

Fra Nørremarken er der udsigt over Horneland og Helnæsbugten. De åbne arealer har indtil midten af 1990'erne været i almindelig landbrugsdrift. Siden er de udlagt til vedvarende græsning. Meningen er at bevare det åbne landskab og give gode betingelser til en plantevækst domineret af græs og urter. Denne naturtype kaldes »overdrev«. Nørremarken er rig på vandhuller og levende hegn med f.eks. navr, brombær, tjørn og slåen. Dyrelivet er rigt. Her er masser af insekter og andre smådyr. Blandt de større dyr er der chance for at se agerhøns, harer og rådyr. Tårnfalk og musvåge ses ofte i Nørremarken.

2 KRONBORGHUSET

Bønderne mødtes om morgenen ved den nuværende Gl. Byvej, der dengang var kirkevej og forbandt Svanninge, Østerby, Millinge og Faldsled. Hovvejen fulgte Gl. Byvej, men gik så langs skellet mellem Østerby og Svanninge marker og overdrev frem til Bøllebæk. Her var der lagt en stenkiste over, og hovvejen gik videre gennem skoven Enemærket, frem til Kronborghuset, der trods sit voksende forfald, stadig ligger på Kronborgvej. Tæt derved var en lade hvor hovbønderne opbevarede deres personlige arbejdsredskaber for nu var vi på Østrupgårds marker. Markerne havde navne som Stubbedam, Lille Marken, Malsdam, Hestehaven og Nye Vænge. Hovvejen gik fra Kronborghuset til Malsdam og derfra til højre over Hestehaven til Østrupgård.

3 SVANNINGE NØRREMARK

Hovvejen fra Svanninge til Østrupgård eksisterer i dag kun på enkelte strækninger. Når man færdes på den nye ridesti, der går fra Svanninge Bakker til vejen i Østrup, er det kun en lille del af hovvejen man rider på. Sporene af den oprindelige hovvej ligger i jorden på markerne og beretter gennem bevarede hoveriprotokoller om hovbøndernes liv og færdene frem til udskiftningen af Svanninges gårde der begyndte i 1801 hvor hoveriet blev afløst af en pengeydelse.

Gennem århundreder forrettede Svanninges bønder hoveri på Østrupgård og på herregårdens marker. Bønderne eller deres karle og piger havde en mil at gå fra Svanninge til gårdspladsen på Østrupgård, hvor de samledes tidligt om morgenen og af ladefogeden fik tildelt deres arbejdsopgaver. Når solen, efter en lang dags arbejde, var ved at gå ned, gik de så den lange tur tilbage til Svanninge.

Se efter
den gule folderkasse
– her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket
med gule trekantede pæle

LANDMANDENS AFGRØDER

Hvede

Hvede er verdens vigtigste kornart, og en af de mest dyrkede i Danmark. Den umodne hvedemark kendes på sin blågrønne farve. Akset i toppen har ingen stak, »hår«. Hveden bruges til dyrefoder og mel.

Byg

Vårbyg og vinterbyg er den mest dyrkede kornart i Danmark. Byg anvendes især til dyrefoder og ølfremstilling. Den kendes let på de lange stak - de lange »hår«, der sidder på akset i toppen af bygplanten.

Rug

I Danmark dyrkes rug kun i mindre omfang og ofte på de sandede jorde. Rug har en grågrøn farve til den modnes. Stakkene - eller »hårene« på akset i toppen af planten er korte. Rug anvendes til foder og rugbrød.

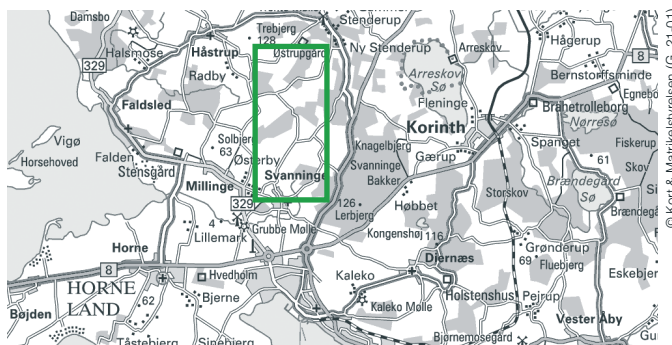
Raps

Rapsen er let at kende på sin gule farve, når den blomstrer. Rapsen kan blive over 2 meter høj. Af rapsens små sorte frø udvindes olie, der bruges til madolie, farve og lak. Olien kan også bruges til brændstof til biler og traktorer.

Ærter

Ærteplanten med sine slyngtråde kendes fra køkkenhaven, hvor bælgene, der er ærtens frugt, kan nydes frisk om sommeren. Ligesom kløver, er den i stand til at fiksere kvælstof fra luften. Ærterne dyrkes både til konserves og til foder.

© Kort & Matrikelsynet (G. 21.01)

Sporet i Hovvejen ligger på Sydfyn, ca. 3 km nord for Faaborg. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne.

GPS koordinater til startpunktet: 55.13300°, 10.25275°.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejerens private ejendom, og han har åbnet sporet for færdsel til fods og til hest. I Nørremarken passerer en fold med kreaturer, *husk at lukke leddet*. Sporet kan visse steder være vanskelig at passere med barnevogne/klapvogne. Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

Sporet ender i Svanninge Bakkers stisystem. For oplysninger om dette henvises til Skov- og Naturstyrelsens piece »Svanninge Bakker«, som kan fås på biblioteker og turistbureauer. Se endvidere www.naturnet.dk.

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet

Tekst: Kaj Mehr og Jesper V. Christensen
Tegninger: Michael Petersen og Erik Bork (forside).

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

SPOR0310 · Anette Larsen · 6/2008

Sporet i Hovvejen

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		Gul rute

4 Henvisning til forklaring

SPOR I
LANDSKABET